

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetushallituksen mediatilaisuus 6.8.2026

Tervetuloa!

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kohti uutta lukuvuotta 2026–2027

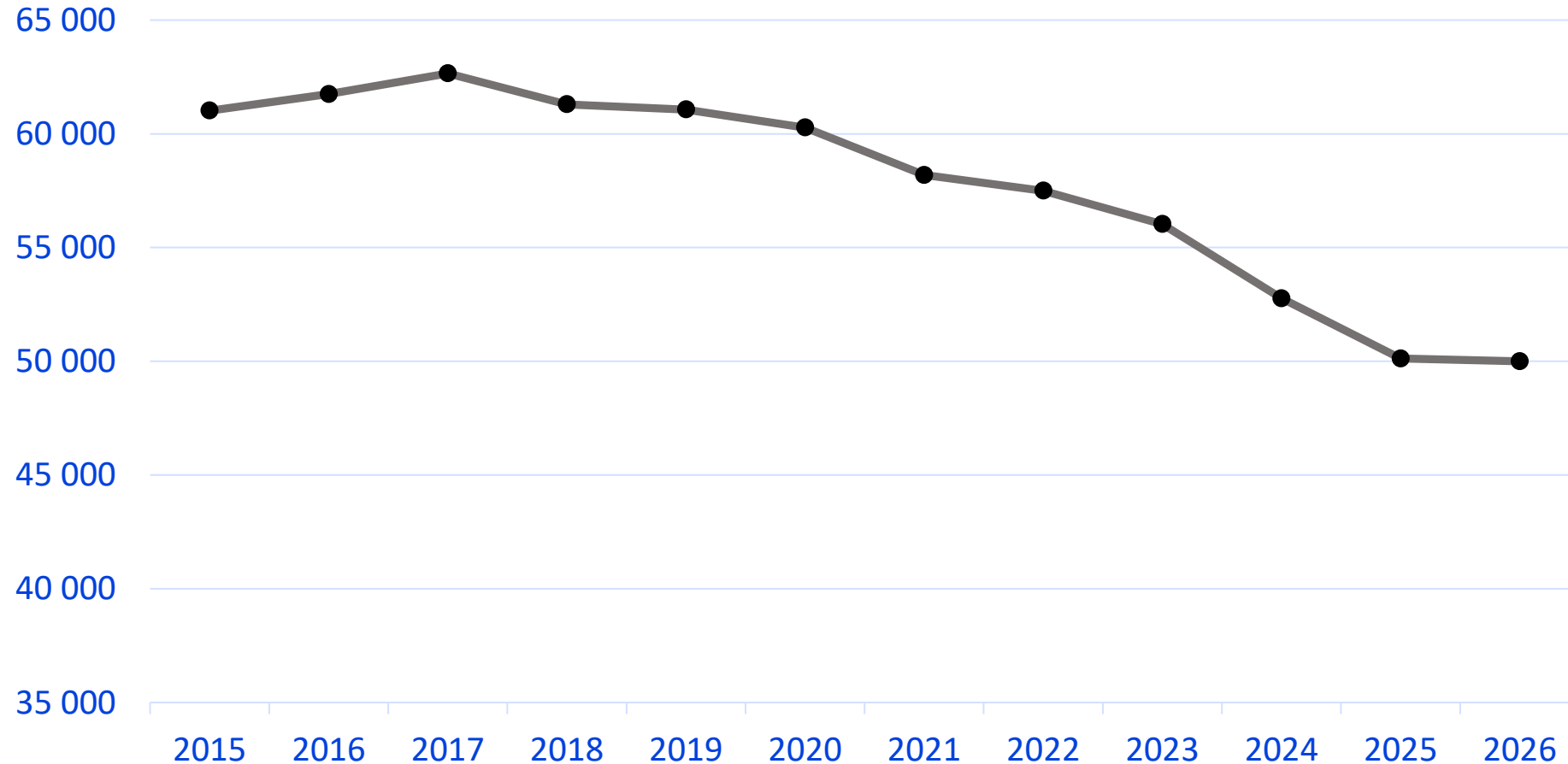
Johtaja Kurt Torsell
6.8.2026

Ekaluokkalaisten määrä pienenee, toisella asteella opiskelijamäärät tasaisempia

- Koulutiensä aloittaa vajaat 50 000 lasta. Ikäluokka pienenee edelleen: viime vuonna aloittavia oli noin 51 000, vuonna 2020 heitä oli vielä noin 60 000.
- Toisen asteen koulutuksissa aloittavien määrä on pysynyt tasaisempana: Lukio-opinnot aloittaa tänäkin vuonna noin 37 000 opiskelijaa. Ammatillisen koulutuksen voi aloittaa pitkin vuotta, elokuussa ammatillisessa koulutuksessa aloittaa noin 36 000 opiskelijaa.
- Varhaiskasvatukseen osallistuu kaikenkaikkiaan noin 81 % lapsista. Alle 3-vuotiaista varhaiskasvatuksen piirissä on noin 60 % ja 3–5-vuotiaista 91 % lapsista.
- Valmentavien koulutusten opiskelijamäärät ovat kasvaneet viime vuosina oppivelvollisuuden laajentamisen myötä. Perusopetuksen jälkeisten koulutusten yhteishaussa valmentaviin koulutuksiin hakeneiden määrä nousi keväällä 2026, mikä ennakoi syksyllä aloittavien määrän kasvavan edelleen viime vuoteen verrattuna.
 - Tutkintokoulutukseen valmentavassa TUVA-koulutuksessa oli vuonna 2025 hieman yli 17 700 opiskelijaa.
 - Työhön ja itsenäiseen elämään valmistavassa TELMA-koulutuksessa oli vuonna 2025 noin 2 700 ja oppivelvollisille suunnatussa kansanopistojen tarjoamassa koulutuksessa vajaat 1 800 opiskelijaa.

Perusopetuksen 1. vuosiluokan oppilaiden määrän kehitys vuosina 2015–2026

Oppimistulokset kansainvälisessä vertailussa hyvällä tasolla, mutta laskusuunta pysäytettävä

- Suomalainen koulutus on edelleen vahvaa: kansainvälisesti tarkasteltuna oppijoiden perustaidot ovat Suomessa hyvällä tasolla. Suomalaisten nuorten luova ajattelu on viimeisimmän PISA-tutkimuksen mukaan OECD-maiden kärkeä. He pärjäsivät erityisen hyvin sosiaalisessa, yhteistoimintaan perustuvassa ongelmanratkaisussa.
- Oppimistuloksissa suunta on huolestuttava: osaaminen lukutaidossa ja matematiikassa on heikentynyt, ja tarve perustaitojen vahvistamiseen on korostunut. Samalla heikoimmin osaavien oppilaiden osuus on kasvanut ja huippuosaajien määrä vähentynyt.
- Suomessa jokainen koulu on hyvä koulu. Koulujen väliset erot ovat edellisen PISA-tutkimuksen mukaan Suomessa yhä pieniä: vain 9 %, kun OECD:n keskiarvo on 30 %:n luokkaa.
- Oppimistulosten lasku ja eriytymiskehitys näkyvät tuloksissa muuallakin kuin Suomessa: tulokset ovat heikentyneet valtaosassa Euroopan maita.
- Oppimistulosten vahvistamiseksi on tehty ja tehdään kansallisia toimia: perustaitojen vahvistamiseksi on viime vuosina toteutettu ja valmisteltu useita uudistuksia.

PERUSKOULUIKÄISTEN TAITOTASO

MATEMATIIKKA

4.-luokkalaisten taso (TIMSS 2023):

11 % ERINOMAINEN

➤ 7 % kansainvälinen mediaani

24 % HEIKKO / ALLE HEIKKO

➤ 30 % kansainvälinen mediaani

LUONNONTIETEET

4.-luokkalaisten taso (TIMSS 2023):

13 % ERINOMAINEN

➤ 7 % kansainvälinen mediaani

18 % HEIKKO / ALLE HEIKKO

➤ 30 % kansainvälinen mediaani

LUKUTAITO

4.-luokkalaisten taso (PIRLS 2021):

14 % ERINOMAINEN

➤ 7 % kansainvälinen mediaani

16 % HEIKKO / ERITTÄIN HEIKKO

➤ 25 % kansainvälinen mediaani

15-vuotiaiden taso (PISA 2022):

9 % ERINOMAINEN

➤ 9 % OECD-maissa keskimäärin

25 % HEIKKO

➤ 31 % OECD-maissa keskimäärin

15-vuotiaiden taso (PISA 2022):

13 % ERINOMAINEN

➤ 8 % OECD-maissa keskimäärin

18 % HEIKKO

➤ 25 % OECD-maissa keskimäärin

15-vuotiaiden taso (PISA 2022):

9 % ERINOMAINEN

➤ 7 % OECD-maissa keskimäärin

21 % HEIKKO

➤ 26 % OECD-maissa keskimäärin

 0101
 1101
 1010

16–19-VUOTIAIDEN PERUSTAITOJEN HALLINTA

Numerotaito (2023):

Keskiarvo Suomessa 291 pistettä,
OECD-maissa 267 pistettä

22 % ERINOMAINEN/HUIPPU
➤ 13 % vuonna 2012

10 % HEIKKO/ERITTÄIN HEIKKO
➤ 12 % vuonna 2012

Ongelmanratkaisutaito (2023):

Keskiarvo Suomessa 284 pistettä,
OECD-maissa 259 pistettä

11 % ERINOMAINEN
➤ 7 % vuonna 2012

8 % HEIKKO/ERITTÄIN HEIKKO
➤ 9 % vuonna 2012

Lukutaito (2023):

Keskiarvo Suomessa 296 pistettä,
OECD-maissa 268 pistettä

29 % ERINOMAINEN/HUIPPU
➤ 18 % vuonna 2012

8 % HEIKKO/ERITTÄIN HEIKKO
➤ 7 % vuonna 2012

PIAAC, 16–19-vuotiaiden taitotaso, asteikko 0–500 pistettä

Ei vaikeuksia laskemista vaativissa tehtävissä (2025)

73 % LUKIO
➤ 69 % vuonna 2023

69 % AMMATILLINEN
KOULUTUS
➤ 69 % vuonna 2023

Ei vaikeuksia lukemista vaativissa tehtävissä (2025)

76 % LUKIO
➤ 73 % vuonna 2023

72 % AMMATILLINEN
KOULUTUS
➤ 72 % vuonna 2023

Kouluterveyskysely, ei ollenkaan/lainkaan ja melko vähän -vastanneet

OPETTAJIEN NÄKÖKULMIA OPPILAIDEN PERUSTAITOJEN KEHITTYMISEEN

Perustaitojen kehittymistä
haittaavat tekijät:

59 % DIGILAITTEIDEN
LIIALLINEN KÄYTTÖ VAPAA-AIKANA

58 % SUURET LUOKKAKOOT JA
YKSILÖLLISTEN TARPEIDEN
RIITTÄMÄTÖN HUOMIOINTI

52 % HEIKKO OPPIMISMOTIVAATIO

49 % OPPILAIDEN
RIITTÄMÄTÖN TUKI

43 % LUKUHARRASTUKSEN
HIIPUMINEN

Haasteiden ratkaisukeinot:

70 % OPPIMISEN TUEN LISÄÄMINEN

51 % OPETUSSUUNNITELMAN
PERUSTEIDEN SELKIYTTÄMINEN

51 % OPPILAIDEN HYVINVOINNIN
VAHVISTAMINEN

44 % VUOROVAIKUTUKSEN,
OSALLISUUDEN JA MOTIVAATION
PARANTAMINEN

38 % VANHEMPIEN TARJOAMAN
TUEN EDISTÄMINEN

Opettajien ammatilliset
koulutustarpeet:

70 % OPPILAIDEN TUKEMINEN

51 % LUKEMISEN JA
KIRJOITTAMISEN OPETUSMENETELMÄT

48 % OPPILAIDEN HYVINVOINNIN
JA MYÖNTEISEN TOIMINTA-
KULTTUURIN EDISTÄMINEN

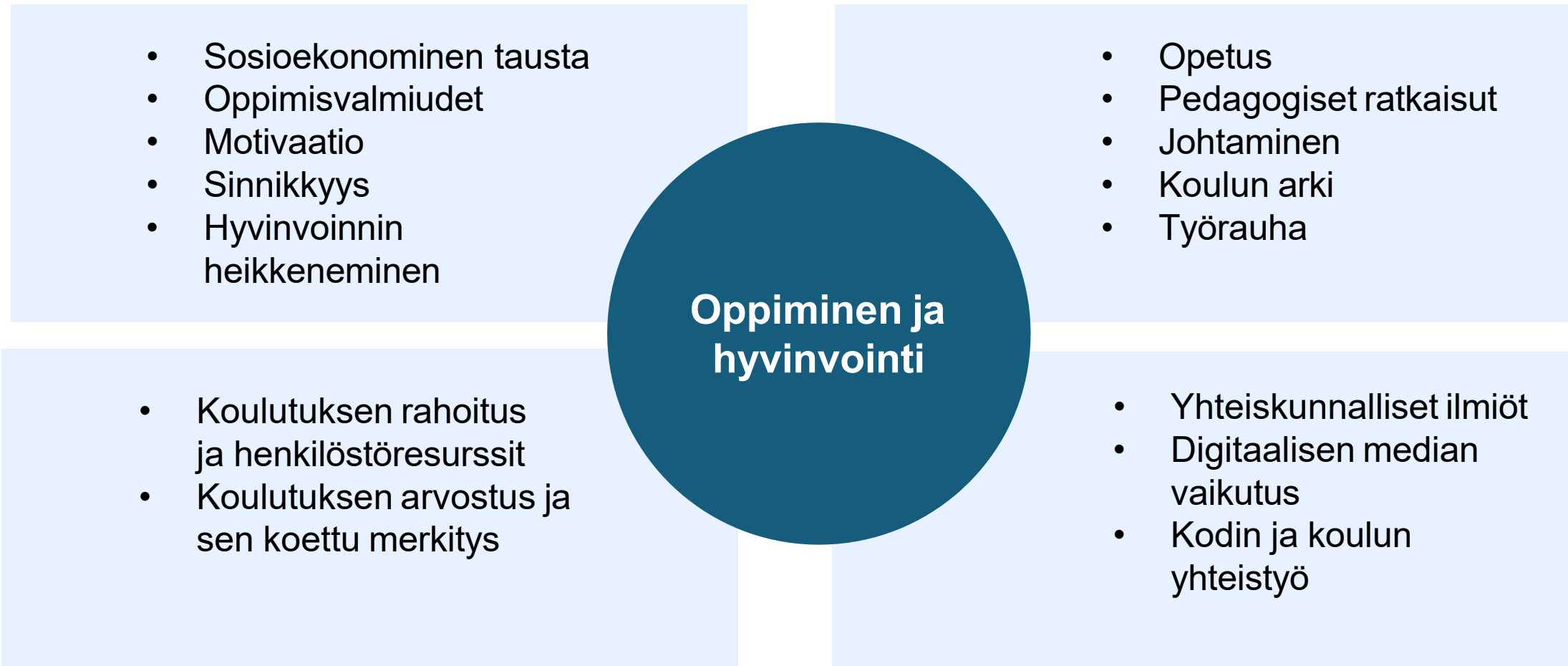
47 % OPPILAIDEN MOTIVOINTI

41 % RYHMÄN-
HALLINTA

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2026)

Oppimistulosten vaihteluun vaikuttavia tekijöitä

Oppiminen ja hyvinvointi

- Sosioekonominen tausta
- Oppimisvalmiudet
- Motivaatio
- Sinnikkyys
- Hyvinvoinnin heikkeneminen

- Opetus
- Pedagogiset ratkaisut
- Johtaminen
- Koulun arki
- Työrauha

- Koulutuksen rahoitus ja henkilöstöresurssit
- Koulutuksen arvostus ja sen koettu merkitys

- Yhteiskunnalliset ilmiöt
- Digitaalisen median vaikutus
- Kodin ja koulun yhteistyö

Suomalaisen koulutuksen vahvuuksista on pidettävä kiinni

Perusopetuksen keskeisiä kysymyksiä juuri nyt ovat koulutuksen yhdenvertaisuus, oppimistulosten vahvistaminen, opettajien työn edellytykset sekä eri toimijoiden yhteistyö.

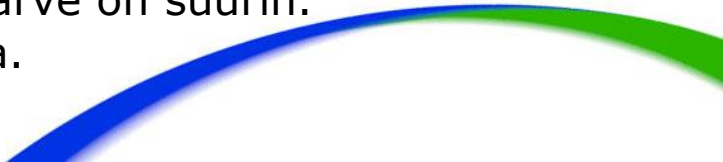
Yhdenvertaisuus muuttuvassa kouluverkossa:

- Oppilasmäärien väheneminen ja taloustilanne vaikuttavat koulutuksen järjestämisen edellytyksiin eri puolilla maata. Päätöksenteossa on arvioitava, mitä eri ratkaisut merkitsevät lapsille, opetuksen laadulle ja kunnan elinvoimalle. Ratkaisujen lähtökohtana tulee olla lasten ja nuorten etu.

Perustaidot ja oppimisen tuki:

- Painopiste on lukemisessa, kirjoittamisessa, laskemisessa, varhaisessa tuessa ja työrauhassa.
- Kun haasteet tunnistetaan ajoissa, ongelmat eivät ehdi kasautua.
- Näiden edistäminen on keskeinen tavoite kaikissa esi- ja perusopetuksen sekä toisten asteen koulutuksen tehdyissä ja tulevilla uudistuksissa.

Opettajien työn edellytykset:

- Arjessa on oltava toimivat työkalut, tukea, hyvää johtamista ja täydennyskoulutusta.
 - Tuen ja tasa-arvorahoituksen kohdentaminen alueille ja kouluille, joissa tarve on suurin. Oikein kohdennetulla lisäresurssilla voidaan saada merkittäviä vaikutuksia.
-

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Osaamistakuu ja muut ajankohtaiset muutokset

Petri Lehikoinen
Yksikön päällikkö, opetusneuvos
Kasvatus, koulutus ja osaaminen -osasto

Uudistusten tavoite: oppimisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen

- **Oppimisen tuen uudistus:** Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus 1.8.2025, ammatillinen koulutus 1.8.2026. Uudistus vahvisti oppilaiden ja opiskelijoiden oikeutta tarvitsemiinsa tukitoimiin.
- **Opetuskielen osaamisen vahvistaminen perusopetuksessa:**
 - Kaikki oppilaat: lisätunteja äidinkielen ja matematiikan opettamiseen alakoulussa 1.8.2025.
 - Maahanmuuttotaustaiset oppilaat: uutena valmistavan opetuksen lisäopetus ja täsmennyksiä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään (S2) 1.8.2026. Oppimisen tuessa uusi tukimuoto 1.8.2025 alkaen: opetuskielen tukiopeus, joka vahvistaa kielellisiä valmiuksia.
- **Osaamistakuu:** Perusopetuksen arviointi uudistuu 1.8.2028. Perustaidot varmistetaan jokaiselle oppilaalle – vuosiluokalta toiselle etenemiseen määritellään vähimmäisosaamisen taso oppiaineittain.
- **Kännykkärajoitukset ja liikunnallinen elämäntapa:** Kielto mobiililaitteiden käyttöön oppitunneille ilman opettajan lupaa 1.8.2025 vahvistamaan työrauhaa. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen 1.8.2026.

Osaamistakuu uudistaa arvioinnin 1.8.2028 alkaen

- Uudistus tuo perusopetuksen arviointiin kansallisesti yhtenäiset menettelyt. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen nuori saa riittävät perustaidot jatko-opintoihin.
- Arvioinnin linjauksista sekä oppiaineiden tavoitteista ja sisällöistä rakennetaan selkeä ja johdonmukainen kokonaisuus.
- **Uudistus muuttaa tavoitteiden määrittelyä ja arviointia:**
 - Jokaiseen oppiaineeseen ja jokaiselle vuosiluokalle määritellään kansalliset kriteerit arvosanoille 10, 8 ja 5.
 - Oppilaan on saavutettava kaikissa oppiaineissa vähintään arvosanan 5 kriteerit, jotta hän voi edetä seuraavalle luokalle (vähimmäisosaamistaso).
 - Laaja-alaisen osaamisen sisältöjä ja rakennetta ajantasaistetaan.
 - Muutoksia tulee myös esiopetukseen arviointiin.

Osaamistakuu-uudistuksen aikataulu

- Eduskunta päätti lakimuutoksesta kesäkuussa 2026.
- Opetushallitus uudistaa esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet lokakuun 2027 loppuun mennessä. Mukaan työhön kutsutaan mm. tutkijoita, opettajia, rehtoreita ja varhaiskasvatuksen johtajia.
- Paikalliset opetussuunnitelmat päivitetään 1.8.2028 mennessä, jolloin muutokset tulevat käytäntöön.

Oppimisen tuki on uudistunut nyt kaikilla asteilla

- Oppimisen tuki uudistui esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa 1.8.2025.
 - Esi- ja perusopetuksessa lähtökohtana oppimista tukeva arki: ensisijaisesti tukea tarjotaan ennaltaehkäisevästi omassa ryhmässä, oman opettajan opetuksessa (ryhmäkohtainen tuki). Tarvittaessa oppilas saa myös oppilaskohtaista tukea.
 - Lukiokoulutuksessa vahvistui opiskelijan oikeus matalan kynnyksen oppimisen tukeen (esim. tukiopetukseen ja erityisopettajan tukeen) sekä erityisopetukseen.
- Ammatilliseen koulutukseen tuen uudistus tuli voimaan kuun alusta 1.8.2026.
 - Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot poistuivat. Oppimisen tuki on nyt osa päivittäistä opetusta ja ohjausta.
 - Opiskelijalla on oikeus oppimisen tukeen matalalla kynnyksellä koko opintojen ajan. Oppimisen tuki on opettajan antamaa tukiopetusta sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön antamaa tukea ja ohjausta. Tarvittaessa opiskelijalla on oikeus myös erityiseen tukeen.
 - Tavoitteena on, että jokainen voi edetä opinnoissaan, suorittaa tutkinnon ja siirtyä työelämään tai jatko-opintoihin.

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuskielen osaamista vahvistetaan

Valmistavan opetuksen lisäopetus

- Elokuusta 2026 alkaen perusopetuksen järjestäjät voivat tarjota perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta vuoden ajan oppilaille, jotka ovat siirtyneet valmistavasta opetuksesta perusopetukseen.
- Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu maahanmuuttotaustaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei vielä riitä tavallisessa perusopetusryhmässä opiskeluun.

Täsmennyksiä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään (S2)

- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on täsmennetty, milloin suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärä on oppilaalle tarkoituksenmukainen oppimäärä.
- Opetukseen osallistumisen lähtökohtana on oppilaan suomen tai ruotsin taidon taso, ei väestötietojärjestelmässä oleva äidinkieli.
- Esimerkiksi valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvälle oppilaalle S2 on lähtökohtaisesti suositeltava oppimäärä.

Liikunnallinen elämäntapa osaksi arkea

- Liikunnallisen elämäntavan edistämisestä tuli velvoittavaa esi- ja perusopetuksessa 1.8.2026.
- Eduskunta päätti lakimuutoksesta keväällä 2025 samalla, kun se rajoitti mobiililaitteiden käyttöä oppitunneilla 1.8.2025 alkaen.
- Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten liikkumista ja vahvistaa hyvinvointia, oppimisen edellytyksiä ja oppimista sekä liikunnan merkitystä kokonaisvaltaisena elämäntaitona.
- Toimintakulttuuria on päivitettävä siten, että kaikki lapset ja nuoret saavat arjessaan mahdollisuuden liikkua. Tämä vaatii johtamista, koko yhteisön sitoutumista ja yhteistä ymmärrystä liikkumisen merkityksestä, tavoitteista ja toimenpiteistä.
- Koulupäivän aikana tapahtuvan liikkumisen hyödyistä oppimiselle ja hyvinvoinnille on vahvaa kansallista ja kansainvälistä tutkimusnäyttöä. Sillä voidaan vaikuttaa myönteisesti keskittymiseen, oppimiseen, käyttäytymiseen ja kouluviihtyvyyteen.
- Liikunnallista elämäntapaa edistetään kaikilla koulutusasteilla.

Miten liikunnallista elämäntapaa käytännössä edistetään?

- Liikunnallinen elämäntapa voi tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että
 - opetuksessa hyödynnetään aktiivisia taukoja tai toiminnallisia opetusmenetelmiä (mm. istumisen tauottaminen, tauko portaissa, venyttely opiskelun lomassa, ohjattu taukoliikunta)
 - koulupäivän aikana tapahtuvaa liikkumista lisätään välituntiliikunnalla tai kerhotoiminnalla (mm. salivälitunnit, välituntitoiminta, luova toiminta pihalla ja lähiympäristöissä)
 - koulupäivään liittyvissä siirtymisissä hyödynnetään liikunnallisuutta edistäviä toimintatapoja.
- Koulut ja esiopetusyksiköt linjaavat johtajansa johdolla, miten liikunnallisen elämäntavan edistäminen näkyy päivittäisessä toiminnassa sekä miten sen toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään.
- Tukimateriaaleja: [Liikkuva varhaiskasvatus](#), [Liikkuva koulu](#), [Liikkuva opiskelu](#)

**Muita ajankohtaisia ja
valmisteilla olevia muutoksia**

Englanninkielinen lukiokoulutus alkaa

- Uutta englanninkielistä lukiokoulutusta toteuttaa 7 lukiota elokuusta 2026 alkaen. Koulutuksen järjestäminen edellyttää OKM:n myöntämää järjestämislupaa.
- Valittuja opiskelijoita 132, aloituspaikkoja 170.
 - Hakijoita yhteensä 216 (1,27 hakijaa/aloituspaiikka)
 - Valitut: Aviapoliksen lukio (Vantaa) 36, Englantilaisen koulun lukio (Helsinki) 15, Helsingin kielilukio 27, Jyväskylän Lyseon lukio 15, Oulun Lyseon lukio 12, Porin lukio 9 ja Pyyntikin lukio (Tampere) 21.
- Koulutus on tarkoitettu Suomessa asuville, peruskoulun tai vastaavan ulkomaisen koulutuksen suorittaneille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei riitä lukio-opinnoista suoriutumiseen suomeksi tai ruotsiksi.
- Lisäksi ehtona on, että nuorten lukiokoulutukseen hakeutuva on opiskellut Suomessa perusopetuksessa enintään 3 vuotta tai aikuislukioon hakeutuva on asunut maassa enintään 3 vuotta. EU:n ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevalta vaaditaan muu kuin opiskeluun perustuva oleskelulupa.
- Englanninkielisiä ylioppilastutkinnon kokeita voi suorittaa syksystä 2028 alkaen.

Valmistelussa tuleville vuosille

Lukiodiplomiuudistus

- Kuvataide, liikunta ja musiikki poistuvat lukiodiplomitarjonnasta 1.8.2027 aloittavilta opiskelijoilta. Näistä aineista voi suorittaa ylioppilaskokeet syksystä 2029 alkaen.
- Kolmen poistuvan lukiodiplomin tilalle tulevat sanataiteen lukiodiplomi, tiede ja teknologia-lukiodiplomi ja yrittäjyyden lukiodiplomi.
- Lukiodiplomit on kehitetty aineisiin ja aineryhmiin, joiden osaamista ei voi osoittaa ylioppilastutkinnon kokeissa. Ne tarjoavat mahdollisuuden osoittaa erityistä osaamista ja harrastuneisuutta ja täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Taiteen perusopetuksen uudistus

- Taiteen perusopetuksen (TPO) lakiuudistus on eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2026.
- Opetushallitus on aloittanut TPO-perusteiden uudistamisen, minkä jälkeen uudistetaan paikalliset opetussuunnitelmat. Muutokset tulevat käytäntöön 1.8.2028.
- Keskeisin muutos hallituksen esityksessä: yksi 800 opetustunnin oppimäärä nykyisten laajan (1 300 tuntia) ja yleisen oppimäärän (500 tuntia) sijaan.
- Taiteenalat ennallaan: arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, mediataiteet, musiikki, tanssi, sanataide, sirkustaide ja teatteritaide.
- Opetusta antaa 424 oppilaitosta 267 kunnassa, oppilaita 128 000.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Digitaalinen osaaminen perusopetuksessa

Terhi Nissinen

Yksikön päällikkö, perusopetus ja varhaiskasvatus
Kasvatus, koulutus ja osaaminen -osasto

Digitaalinen osaaminen on osa yleissivistystä

- Digitaalisen osaamisen ja monilukutaidon merkitys yhteiskunnassamme on lisääntynyt.
- Digitaalista osaamista ja monilukutaitoa edistetään kaikissa oppiaineissa.
- Digitaalinen osaaminen koostuu neljästä pääalueesta:
 - 1) käytännön taidoista ja oman sisällön tuottamisesta
 - 2) turvallisuudesta ja vastuullisuudesta
 - 3) tiedonhallinnasta sekä tutkivasta ja luovasta työskentelystä
 - 4) vuorovaikutuksesta.

Tavoitteena digitaidot, jotka tukevat hyvinvointia ja turvallisuutta

- Digilaitteet ja -sisällöt ovat kiinteä osa lasten ja nuorten elämää: tärkeitä sosiaalisten suhteiden, viihteen ja etenkin oppimisen kannalta.
- Digitaalisten palvelujen opetuskäytössä otetaan huomioon myös hyvinvointi. Hyvät digitaidot vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä turvallisuutta. Käytettävien palvelujen ja toimintatapojen täytyy edistää tervettä kasvua ja kehitystä.
- Tavoitteena on, että perusopetuksen aikana oppilas ymmärtää
 - miten teknologia toimii arjessamme ja yhteiskunnassamme
 - mikä merkitys teknologialla on vuorovaikutuksessa
 - miten digitaaliset palvelut toimivat vaikuttamisen välineenä.

Digitaalisen osaamisen tilannekuva

- Suomalaisnuorten osaaminen on kansainvälisessä vertailussa hyvällä tasolla (digitaalinen monilukutaito ja ohjelmoinnillinen ajattelu).
- Digipedagogiset käytännöt opetuksessa vaihtelevat ja ovat vielä usein yksipuolisia.
- Opettajat tarvitsevat jatkuvaa koulutusta. Tähän on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun puhutaan lasten ja nuorten digitaalisen osaamisen edistämisestä.
- Tukea yhdenvertaisuuden edistämiseksi on tarjottu mm. OKM:n rahoittamilla kärkihankkeilla, opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutuksilla sekä kansallisilla koulutuspoliittisilla linjauksilla.
- Digitaalisen osaamisen määrittelyt päivitetään ajan tasalle osana isoa osaamistakuutyötä, jonka aikana Opetushallitus päivittää esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet tavoitteiden ja arvioinnin osalta. Työ valmistuu loppuvuonna 2027.

Juuri nyt korostuvat kriittisen ajattelun taidot

- Perusopetuksessa luodaan digitaalisen sivistyksen perusta: varmistetaan, että jokainen oppilas saa riittävät digitaaliset taidot toimiakseen yhteiskunnassa vastuullisesti ja turvallisesti.
- Kun tekoäly kehittyy vauhdilla, erityisen tärkeitä ovat kriittisen ajattelun ja tiedon luotettavuuden arvioinnin taidot.
- Tekoälylukutaitoa edistetään kaikissa koulutusmuodoissa: käytännössä opetetaan esimerkiksi tapoja arvioida tiedon luotettavuutta ja algoritmien toimintalogiikkaa.

Digiosaaminen on osa oppimisen kokonaisuutta

- Hyvä digitaalisen osaamisen opetus
 - yhdistää teknologian pedagogisiin tavoitteisiin
 - kehittää kykyä käyttää digitaalisia välineitä kriittisesti, luovasti ja vastuullisesti
 - auttaa rakentamaan tasapainoa arkeen ja opiskeluun.
- Olennaista ei ole yksittäinen digitaalinen väline tai palvelu, vaan digitaalisen osaamisen tarkoituksenmukainen nivominen osaksi oppimisen kokonaisuutta.
- Opettaja valitsee menetelmän siten, että se palvelee tavoitteita ja oppilaiden lähtökohtia. Opettaja tuntee oppilaidensa tarpeet.
- Oppilaiden ja opettajien käytössä on oltava digitaaliset laitteet ja palvelut, jotka tukevat vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllisyyttä.

Kuinka digilaitteiden käyttöä on rajoitettu kouluaikana?

- 1.8.2025 alkaen perusopetuslaki on kieltänyt oppilailta mobiililaitteiden käytön oppituntien aikana muuten kuin opettajan luvalla. Opettaja voi antaa luvan opiskelutarkoituksiin tai terveydellisistä syistä. Rajoitukset eivät muuttaneet sitä, että kouluilla on edelleen velvoite opettaa uusien teknologioiden käyttöä ja jokaisella oppijalla on oikeus kehittää digitaalista osaamistaan.
- Puhelimien käytön rajoittamisella turvataan koulujen työrauhaa ja mahdollistetaan jokaisen keskittyminen oppimiseen. Lisäksi pyritään edistämään liikunnallista elämäntapaa, hyviä ruokailutapoja ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja.
- Opetushallitus on suositellut, että koulut rajoittaisivat järjestyssäännöissään oppilaiden puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä oppituntien lisäksi myös opetuksettomana aikana. Suositus koskee myös esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta. Lisäksi suosittelimme, että lasten puhelimet pysyvät esimerkiksi repuissa myös aamu- ja iltapäivätoiminnan, kerhojen ja Harrastamisen Suomen malliin liittyvän toiminnan aikana.
- Syksyllä 2025 alakouluista valtaosa kielsi opetuksettoman ajan käytön (95 %), yläkouluista alle puolet (44 %) (TEAvisari2025).

Vapaa-ajan digisuositukset: tasapainoa arkeen

- OPH ja THL julkaisivat alle 13-vuotiaiden vapaa-ajan digisuositukset tammikuussa: [Digisuositukset lapsille ovat valmiit – omia älypuhelimia ei suositella alle 13-vuotiaille.](#)
- [Työ jatkuu 13–18-vuotiaiden suosituksilla](#), jotka valmistuvat arviolta alkuvuonna 2027.
- Suositukset koskevat vapaa-aikaa, eivät läksyjen tekoa tai kouluun liittyviä tehtäviä.
- Suosituksilla haetaan tasapainoa ja hyvinvointia arkeen. Tavoitteena on edistää hyvinvointia, turvallisuutta, mielenterveyttä ja oppimista.
- Digisuositustyö ei ole vain ruutuajan pohtimista. Suosituksissa huomioidaan, millainen digikäyttö vie liikaa aikaa muulta elämältä tai on sisällöltään erityisen haitallista.
- Työssä hyödynnetään laajasti tutkimusta, kokemustietoa ja asiantuntemusta.
- Erillisenä vapaa-ajan digisuositustyöstä: sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä selvittää vuoden 2026 aikana sosiaalisen median haittojen ehkäisyn keinoja.

Digitalisaatio etenee kansallisessa ohjauksessa

Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaatio etenee kansallisessa ohjauksessa.

- Strateginen perusta: [Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjaukset 2027](#) ja [Suomen digitaalinen kompassi](#)
- Opetushallitus edistää linjausten tavoitteita yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa mm. tuottamalla tukimateriaalia opetuksen järjestäjille. Näistä keskeisimmät:
 - [Digitaalinen osaaminen](#)
 - [Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset](#)
- Kunnat ja muut opetuksen järjestäjät ohjeistavat paikallisesti, miten digitaitoja käytännössä opetetaan ja miten esimerkiksi tekoälyä hyödynnetään opetuksessa.

Tutkimuslähteitä

- [DigiVOO Digitalisaatio oppimisen ja oppimistulosten selittäjänä: JYX](#)
- [Esi- ja perusopetuksen digitalisaation tilannekuva 2025 \(valtioneuvosto\)](#)
- [Digitalisaation vaikutukset oppimiseen, osaamiseen ja hyvinvointiin | Opetushallitus](#)
- [Monilukutaidon ja ohjelmoinnillisen ajattelun tutkimus ICILS | Jyväskylän yliopisto](#)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

